

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
25 червня 2026 року,
протокол № 13.

Т.в.о. ректора, голова вченої ради
університету, доктор юридичних наук,
професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

26 червня 2026 року

м.п.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНИХ
ВІДНОСИН»
для підготовки на третьому (освітньо-науковому) освітньому рівні
здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю D8 Право
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право**

м. Хмельницький
2026

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри приватного права, к.ю.н.,
доцентка

Мирослава ГАРІЄВСЬКА

22 травня 2026 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри приватного права
«25» травня 2026 року, протокол № 11.

Завідувачка кафедри, доктор юридичних наук,
професорка

«25» травня 2026 року

_____ Світлана ГРИНЬКО

Декан юридичного факультету

«26» травня 2026 року

_____ Віктор ЗАХАРЧУК

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
18 червня 2026 року, протокол № 8.

Голова методичної ради університету,
кандидатка наук з державного

управління, доцентка

18 червня 2026 року

_____ Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

		Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	– 3
2.	Програмні компетентності і заплановані результати навчання	– 4
3.	Програма навчальної дисципліни	– 4
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	– 10
	4.1. Аудиторні заняття	– 10
	4.2. Самостійна робота студентів	– 10
5.	Методи навчання та контролю	– 10
6.	Схема нарахування балів	– 10
7.	Рекомендовані джерела	– 12
	7.1. Основні джерела	– 12
	7.2. Допоміжні джерела	– 12
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 14

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	– D Бізнес, адміністрування та право
2.	Код і назва спеціальності	– D8 Право
3.	Назва спеціалізації	– Немає
4.	Назва дисципліни	– Теоретичні засади правового регулювання цивільних відносин
5.	Тип дисципліни	– вибіркова
6.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– третій
7.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	– Доктор філософії
8.	Курс / рік навчання	– другий
9.	Семестр	– третій
10.	Обсяг вивчення дисципліни:	
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3 / 90
11.	Форма семестрового контролю	– залік
12.	Місце дисципліни в логічній схемі:	
	1) попередні дисципліни	– Парадигма правової доктрини
	2) супутні дисципліни	– Організація правничої освіти та науки;
	3) наступні дисципліни	– Менеджмент наукових проектів
13.	Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Програмні компетентності і заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК 3. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загальнокультурного кругозору; Спеціальні компетентності СК 5. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації; СК 7. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання;
Програмні результати навчання	РН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій. РН 3. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права. РН 5. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики РН 10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження. РН 11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основні категорії цивільного права

Право приватне і публічне; спроби їх принципового розмежування. Зміст і основні особливості приватноправового регулювання. Приватне право в іноземних правових системах. Дуалізм приватного права в континентальних правових системах. Цивільне право в системі галузей права України.

Особливості речових, корпоративних, зобов'язальних і виключних відносин.

Джерела цивільного права. Дія цивільного законодавства в часі, в просторі і за колом осіб. Застосування цивільного законодавства.

Поняття цивільного правовідношення. Елементи і структурні особливості цивільного правовідношення. Зміст цивільного правовідношення. Поняття, зміст та види суб'єктивних цивільних прав. Соціальне значення суб'єктивних прав. Новітні вчення, спрямовані проти них (Шварц, Дюгі); їх теоретична й практична неспроможність. Поняття, зміст та види суб'єктивних цивільних обов'язків.

Поняття і зміст цивільної правосуб'єктності. Склад учасників (суб'єктів) цивільних правовідносин. Об'єкти цивільних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.

Тема 2. Суб'єкти цивільного права

Фізична особа як індивідуальний суб'єкт цивільного права. Ім'я, громадянство, стать та інші ознаки, що індивідуалізують правовий статус фізичної особи.

Цивільна правоздатність фізичних осіб. Співвідношення понять «правосуб'єктність» та «суб'єктивне право». Теорія «секундарних» прав. Зміст цивільної правоздатності фізичних осіб та її межі. Рівність цивільної правоздатності фізичних осіб. Динаміка цивільної правоздатності. Цивільна правоздатність апатридів та біпатридів.

Цивільна дієздатність фізичних осіб. Невідчужуваність цивільної дієздатності. Різновиди цивільної дієздатності. Повна цивільна дієздатність фізичних осіб. Набуття та надання повної цивільної дієздатності фізичних осіб. Часткова цивільна дієздатність неповнолітніх до 14 років (малолітніх). Неповна цивільна дієздатність неповнолітніх віком від 14 до 18 років. Випадки, умови і правові наслідки обмеження цивільної дієздатності фізичних осіб. Визнання фізичної особи недієздатною. Опіка і піклування. Патронат над дієздатною фізичною особою. Опіка над майном.

Місце проживання фізичної особи і його цивільно-правове значення. Вибір місця проживання. Місце проживання переселенців і біженців. Порядок, умови і правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Порядок, умови і правові наслідки оголошення фізичної особи померлою.

Сутність юридичної особи. Розвиток вчення про юридичну особу у науці цивільного права.

Поняття й ознаки юридичної особи. Цивільна правоздатність і дієздатність юридичної особи. Порядок створення, реорганізації та ліквідації юридичних осіб приватного права.

Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права. Господарські товариства. Кооперативні товариства. Підприємства. Непідприємницькі юридичні особи приватного права. Держава як особливий суб'єкт цивільного права (*sui generis*). Способи індивідуалізації юридичних осіб.

Тема 3. Окремі питання здійснення і захисту цивільних прав та виконання цивільних обов'язків

Поняття здійснення суб'єктивного цивільного права. Поняття виконання суб'єктивного цивільного обов'язку. Принципи і гарантії здійснення прав і виконання обов'язків у цивільному праві. Способи здійснення цивільних прав і виконання цивільно-правових обов'язків.

Поняття і види меж здійснення цивільних прав. Межі суб'єктивного цивільного права і межі його здійснення. Поняття і форми зловживання правом. Відмова у захисті права та інші юридичні наслідки зловживання правом.

Здійснення цивільних прав і виконання цивільних обов'язків через представника. Поняття і значення представництва. Повноваження. Види представництва. Комерційне представництво. Поняття і види довіреності. Форма довіреності. Передоручення. Припинення довіреності. Представництво без повноваження і його цивільно-правові наслідки.

Поняття і зміст суб'єктивного права на захист. Юрисдикційна і неюрисдикційна форма захисту цивільних прав та інтересів. Судовий захист цивільних прав та інтересів, його способи.

Самозахист цивільних прав. Необхідна оборона і дії в умовах крайньої необхідності як способи самозахисту цивільних прав. Заходи оперативного впливу на порушника цивільних прав, їх основні особливості і види.

Заходи державного примусу, що застосовуються для захисту цивільних прав. Державно-примусові заходи превентивного (попереджувального) характеру.

Тема 4. Проблеми застосування цивільно-правової відповідальності

Цивільно-правова відповідальність як спосіб захисту цивільних прав. Особливості цивільно-правової відповідальності. Функції цивільно-правової відповідальності. Види цивільно-правової відповідальності. Перспективна і ретроспективна відповідальність. Договірна відповідальність. Деліктна відповідальність.

Підстава та умови цивільно-правової відповідальності. Поняття і склад цивільного правопорушення. Протиправна поведінка як умова цивільно-правової відповідальності.

Поняття і зміст шкоди (збитків) у цивільному праві. Майнова і моральна (немайнова) шкода. Причинно-наслідковий зв'язок між протиправною поведінкою і шкідливим результатом, що наступив та проблеми його визначення. Вина правопорушника як умова цивільно-правової відповідальності. Теоретичні проблеми вини в цивільному праві. Відповідальність, що не залежить від вини правопорушника. Поняття випадку (казусу) і непереборної сили, їх цивільно-правове значення. Цивільно-правова відповідальність за дії третіх осіб.

Поняття «санкції» в цивільному праві. Співвідношення понять «відповідальність» та «санкція». Різновиди цивільно-правових санкцій. Конфіскаційні санкції. Штрафні санкції. Компенсаційні санкції.

Розмір цивільно-правової відповідальності. Принцип повноти цивільно-правової відповідальності. Форми цивільно-правової відповідальності. Неустойка і її види, співвідношення неустойки і збитків. Особливості відповідальності за порушення грошових зобов'язань. Межі цивільно-правової відповідальності. Зміна розміру цивільно-правової відповідальності. Врахування вини суб'єктів правовідносини при визначенні розміру цивільно-правової відповідальності. «Змішана відповідальність».

Тема 5. Проблеми здійснення окремих видів суб'єктивних цивільних прав

Особисті немайнові права фізичних осіб. Поняття і значення особистих немайнових прав фізичних осіб у цивільному праві. Зміст особистих немайнових прав. Особливості здійснення особистих немайнових прав у цивільному праві. Особливості особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування фізичної особи. Право на життя. Репродуктивні права. Право на здоров'я. Право на безпечне довкілля. Право на свободу та особисту недоторканість. Право на сім'ю, опіку та піклування. Особливості особистих немайнових прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. Право на ім'я. Право на гідність та честь. Право на репутацію. Право на індивідуальність. Право на свободу творчості та вибір роду занять. Право на інформацію. Особисті немайнові права фізичної особи в сфері приватності. Способи захисту особистих немайнових прав фізичної особи. Спростування неправдивої інформації. Заборона поширення неправдивої інформації, якою порушуються особисті немайнові права. Інші способи захисту особистих немайнових прав фізичної особи. Особливості застосування заходів цивільної відповідальності як способу захисту особистих немайнових прав фізичної особи.

Речові права. Поняття й ознаки речового права. Право власності як речове право. Зміст права власності. Види права власності. Довірча власність як різновид права власності. Повноваження власника в різних правових системах. Право власності юридичних осіб. Об'єкти права власності юридичних осіб. Особливості права власності господарських товариств. Правовий режим складеного і статутного капіталу. Право власності виробничих кооперативів. Право власності непідприємницьких товариств і установ. Поняття і зміст права державної і комунальної власності. Суб'єкти права державної і комунальної власності. Правове становище Фонду державного майна України. Об'єкти права державної власності й об'єкти права власності комунальних утворень. Правовий режим і об'єкти виключної державної власності.

Право власності українського народу.

Виникнення права власності. Юридичні підстави (правові титули) власності. Первісні і похідні способи виникнення права власності. Привласнення загальнодоступних дарів природи. Правові наслідки самочинного будівництва. Цивільно-правовий режим безгосподарського майна та рухомого майна, від якого власник відмовився. Цивільно-правовий режим бездоглядних тварин. Цивільно-правовий режим знахідки. Цивільно-правовий режим скарбу. Поняття та значення набувальної давності. Приватизація державного майна та майна територіальних громад як підстава виникнення права власності фізичних осіб. Особливості набуття права власності за договором. Особливості права власності на цінні папери. Особливості права власності на земельні ділянки. Особливості права власності на помешкання.

Припинення права власності. Підстави припинення права власності з волі власника. Випадки і порядок примусового вилучення майна у власника.

Окремі проблеми здійснення права спільної власності. Виникнення і припинення права спільної власності. Юридична природа частки учасника відносин спільної часткової власності

(співвласника). Право спільної сумісної власності подружжя. Право спільної сумісної власності учасників фермерського господарства.

Речові права на чуже майно і право власності. Види речових прав на чуже майно.

Поняття та зміст права володіння чужим майном. Поняття та види сервітутів. Земельні сервітутути. Особисті сервітутути. Особливості суб'єктного складу, змісту і здійснення сервітутних прав. Узус та узуфрукт. Припинення сервітутів.

Право користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). Право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій). Теорія переважних прав у цивільному праві: основні концепції.

Тема 6. Вчення про зобов'язання

Поняття зобов'язального права. Основні тенденції розвитку зобов'язального права. Поняття зобов'язання. Зобов'язання як різновид цивільних правовідносин. Зміст зобов'язання. Визначення зобов'язання. Підстави виникнення зобов'язань, їх класифікація.

Система зобов'язань, її поняття і значення. Класифікація зобов'язань. Види зобов'язань.

Суб'єкти зобов'язань. Зобов'язання з множинністю осіб. Зобов'язання за участю третіх осіб. Зміна осіб у зобов'язанні.

Виконання зобов'язань. Принципи виконання зобов'язань. Умови і способи виконання зобов'язання.

Способи забезпечення виконання зобов'язань.

Припинення зобов'язань.

Поняття договору. Принцип свободи договору. Зміст принципу свободи договору і його обмеження.

Види договорів у цивільному праві. Непоіменовані (нетипові) договори. Майнові й організаційні договори. Змішані договори. Публічний договір. Договір приєднання. Попередній договір.

Зміст договору. Істотні умови договору.

Укладення договору. Оферта. Акцепт. Укладення договору в обов'язковому порядку. Укладення договору на біржах, аукціонах, конкурсах тощо. Врегулювання розбіжностей, що виникають під час укладення договору. Форма договору. Момент укладення договору.

Припинення і зміна договору. Наслідки припинення чи зміни договору.

Тема 7. Теоретичні проблеми цивільного права в окремих зобов'язаннях з передачі майна у власність чи за іншим речовим правом

Поняття, значення і сфера застосування договору купівлі-продажу. Основні елементи договірної зобов'язання купівлі-продажу. Предмет договору купівлі-продажу. Форма окремих видів договорів купівлі-продажу. Сторони у зобов'язанні купівлі-продажу, їх права та обов'язки.

Виконання договору купівлі-продажу. Передача права власності на товар. Відповідальність продавця за евікцію. Права покупця і відповідальність продавця за продаж речі неналежної якості; за порушення умов про кількість, комплектність і асортимент товару. Гарантійний строк та строк придатності товару.

Договір роздрібної купівлі-продажу. Публічна оферта. Особливості захисту прав громадян-споживачів за договором роздрібної купівлі-продажу. Види договору роздрібної купівлі-продажу. Продаж товару за зразками. Продаж товарів з використанням автоматів. Договір з умовою про доставку товару покупцеві. Договір найму-продажу.

Договір купівлі-продажу нерухомості. Права на земельну ділянку при продажі нерухомості, що знаходиться на ньому. Передача нерухомості набувачу. Особливості продажу житлових приміщень. Договір купівлі-продажу підприємства. Купівля-продаж державного та комунального майна в процесі приватизації. Договір купівлі-продажу на товарних біржах. Договір купівлі-продажу з аукціону та на конкурсі.

Поставка як різновид договору купівлі-продажу. Договір поставки товарів для державних потреб. Державний контракт, порядок його укладення. Виконання зобов'язань за державним

контрактом. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Договір контрактації.

Договір ренти. Обтяження рентою нерухомого майна. Захист інтересів одержувача ренти. Договір безстрокової ренти. Викуп безстрокової ренти.

Договір довічного утримання.

Договір найму (оренди). Піднайм. Відповідальність орендодавця за недоліки зданого в оренду майна. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження речі. Обов'язки сторін щодо утримання і ремонту найманого майна. Орендна плата. Виконання і припинення договору найму (оренди). Можливість викупу орендованого майна.

Договір прокату. Побутовий прокат. Прокат технічних засобів. Договір найму (оренди) земельної ділянки. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди. Права на земельну ділянку при оренді будівлі. Договір найму (оренди) транспортного засобу. Договір найму (оренди) транспортного засобу з екіпажем. Договір найму (оренди) транспортного засобу без екіпажа. Договір оренди підприємств.

Договір безоплатного користування майном (позички).

Договори соціального і комерційного найму (оренди) житла.

Тема 8. Зобов'язання з виконання робіт і надання послуг

Поняття договору підряду. Відмінності підрядного і трудового договорів. Організація роботи і ризик підрядника. Права замовника під час виконання роботи. Прийняття результатів роботи. Оплата результату роботи. Кошторис. Відповідальність підрядника за неналежну якість роботи. Зміна і припинення договору підряду.

Договір побутового підряду. Захист прав споживачів у сфері побутового обслуговування населення. Виконання договору побутового підряду. Відповідальність підрядника за недоліки виконаної роботи і за прострочення її виконання. Гарантійне й абонементне обслуговування.

Договір будівельного підряду. Виконання договору будівельного підряду. Здача і прийняття результату робіт, виконаних за договором. Договір підряду на проведення проектних і пошукових робіт, його елементи і зміст. Експертиза і прийняття технічної документації. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Зміст договору. Відповідальність за порушення договору.

Поняття і види договірних зобов'язань за наданням послуг. Поняття договору про надання послуг, його співвідношення з підрядним договором. Предмет і зміст договору про надання послуг. Укладення і виконання договору про надання послуг. Види договору про надання послуг.

Транспортні зобов'язання. Договори про організацію перевезень вантажів. Договір перевезення вантажу, його основні елементи. Особливості договору перевезення вантажу на різних видах транспорту. Договір залізничного перевезення вантажів. Договір повітряного перевезення вантажів. Договір повітряного чартеру. Договір морського перевезення вантажів. Договір чартеру. Договір перевезення вантажів по внутрішніх водних шляхах. Договір автомобільного перевезення вантажів. Договір централізованого перевезення вантажів автотранспортом. Договір перевезення вантажів у прямому змішаному сполученні.

Договори перевезення пасажирів і багажу. Цивільно-правовий захист громадян-споживачів транспортних послуг.

Відповідальність за порушення транспортних зобов'язань. Експедиційні зобов'язання. Договори транспортного експедирування, їх відмінність від суміжних цивільно-правових договорів. Відповідальність за порушення договору транспортного експедирування, її підстави і межі.

Зобов'язання по зберіганню. Знеособлене зберігання. Відповідальність охоронця. Професійний і побутовий схов. Договір зберігання на товарному складі. Окремі види зберігання. Зберігання на товарному складі. Особливості зберігання в ломбардах, у банківських сейфах, у камерах схову транспортних організацій, у гардеробах і в готелях. Зберігання в порядку секвестру. Договір зберігання транспортних засобів. Договір охорони. Обов'язок зберігання в силу закону.

Зобов'язання за наданням юридичних послуг. Договір доручення. Договір комісії. Агентський договір.

Зобов'язання з договору управління майном. Особливості правового режиму майна, що знаходиться в управлінні. Особливості управління емісійними цінними паперами.

Тема 9. Недоговірні зобов'язання та їх місце в системі зобов'язального права України

Поняття й основні ознаки недоговірних зобов'язань, їх відмінність від договірних зобов'язань. Види недоговірних зобов'язань.

Зобов'язання з публічної обіцянки нагороди. Зобов'язання з публічного конкурсу. Зміна умов і скасування публічного конкурсу.

Поняття й особливості алеаторних (ризикових) угод. Зобов'язання з проведення ігор і укладення парі. Зобов'язання, що виникають при проведенні лотерей, тоталізаторів і інших ігор публічно-правовими утвореннями чи з їх дозволу.

Поняття і види дій у чужому інтересі. Умови виникнення зобов'язань з дій у чужому інтересі. Правові наслідки здійснення дій по рятуванню здоров'я та життя іншої особи, запобіганню загрози шкоди чужому майну. Укладення угоди в чужому інтересі без доручення. Безпідставне збагачення внаслідок дії в чужому інтересі.

Правові наслідки створення загрози життю і здоров'ю фізичної особи, а також її майну чи майну юридичної особи.

Зобов'язання із відшкодування шкоди. Співвідношення понять «деліктне зобов'язання» і «деліктна відповідальність». Підстава й умови виникнення деліктних зобов'язань. Принцип генерального делікту. Відшкодування шкоди при здійсненні самозахисту. Зобов'язання по відшкодуванні шкоди, що завдана в стані крайньої необхідності.

Принцип повного відшкодування. Врахування вини потерпілого і матеріального становища особи, що завдала шкоди.

Поняття моральної шкоди. Випадки її компенсації. Чинники, що впливають на зміну розміру компенсації моральної шкоди.

Відшкодування шкоди, завданої малолітніми, неповнолітніми та емансипованими фізичними особами. Відшкодування шкоди, завданої недієздатною, обмеженою в дієздатності особою та особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними.

Поняття та види джерел підвищеної небезпеки. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. Особливість відшкодування шкоди, завданої внаслідок взаємодії кількох джерел підвищеної небезпеки.

Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). Підстави відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). Особи, зобов'язані відшкодовувати шкоду та строки відшкодування.

Тема 10. Теоретичні проблеми спадкування

Поняття спадкування. Спадкове правонаступництво і його види.

Підстави спадкування. Відкриття спадщини. Суб'єкти спадкового правонаступництва. Об'єкти спадкового правонаступництва. Спадкова маса.

Спадкування за заповітом. Поняття заповіту. Форма заповіту. Зміст заповіту. Заповідальний відказ (легат). Заповіт з умовою. Секретний заповіт. Зміна і скасування заповіту. Виконання заповіту. Спадкоємці за заповітом. Поняття, зміст і суб'єкти права на обов'язкову частку.

Спадкування за законом. Спадкоємці за законом, порядок їх закликання до спадкування. Частки спадкоємців за законом у спадковій масі. Спадкування за правом представлення.

Прийняття спадщини. Способи і термін прийняття спадщини. Спадкова трансмісія. Відумерлість спадщини. Оформлення спадкових прав. Правові наслідки прийняття спадщини. Відповідальність спадкоємця за боргами спадкодавця. Розподіл спадкового майна. Охорона спадкового майна. Відмова від спадщини, її оформлення і правові наслідки.

Зобов'язання за спадковим договором.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

4.2. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає опрацювання завдань до кожної теми та виконання індивідуальних завдань.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів, а також порядок здобуття балів за самостійну роботу визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- складання окремих видів документів.

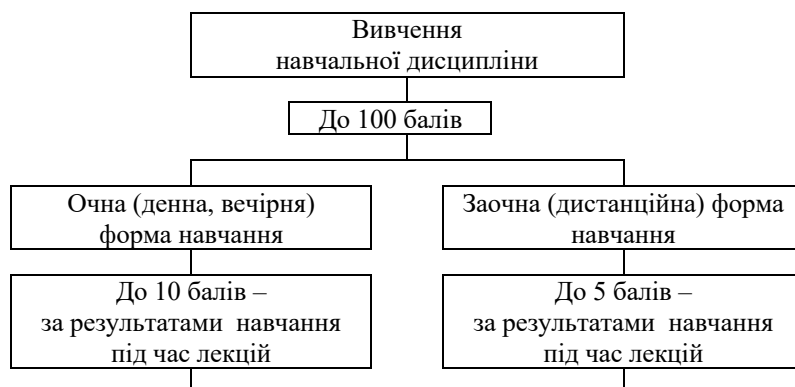
Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 4) складання окремих видів документів за ситуаційними завданнями;
- 5) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку. Залікова оцінка виставляється на підставі результатів поточного оцінювання або складання заліку, який проводиться в усній або письмовій формі (в т.ч тестування). У випадку необхідності проведення заліку онлайн, він проводиться в усній або письмовій формі (в т.ч тестування). із застосуванням комп'ютерних технологій в режимі реального часу.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентами під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів визначаються у силабусі з дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40–44. Ст. 356.
3. Договірне право України. Особлива частина: навч. Посібник / Т.В. Боднар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова та ін. ; за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2021. 1200 с.
4. Тенденції становлення та розвитку зобов'язального права : колективна монографія / Анікіна Г.В., Абросімов С.А., Бабійчук В. М. та ін. ; голов. ред. С. Д. Гринько. Хмельницький : Видавництво Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. 668 с. (Серія «Парадигма управління та права») URL: <https://irlykhuml.univer.km.ua/items/155d7f74-56a0-45f7-ae42-b0c6dd7d26e7/full>
5. Спадкове право: проблеми теорії та практики : монографія / Г.В. Анікіна та ін. ; голов. ред. С.Д.Гринько. Хмельницький: Видавництво Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, 2023. 502 с. URL: [https://univer.km.ua/sites/default/files/%D0%AE%D0%A4/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0%20%D1%86%D0%B8%D0%B2%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0/%D0%A1%D0%9F%20%D1%84%D1%80%D0%B0%D0%B3%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%20\(1\).pdf](https://univer.km.ua/sites/default/files/%D0%AE%D0%A4/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0%20%D1%86%D0%B8%D0%B2%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0/%D0%A1%D0%9F%20%D1%84%D1%80%D0%B0%D0%B3%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%20(1).pdf)
6. Ватрас В.А. Сучасні тенденції розвитку сімейного законодавства в Україні в світлі рекодифікації (оновлення) Цивільного кодексу України/ Рекодифікація цивільного законодавства України: виклики часу: монографія / за заг. ред. Н.С. Кузнецової. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 690 с.
7. Гринько С. Д. Деліктні зобов'язання римського приватного права: поняття, система, рецепція: монографія; за наук. ред. Є. О. Харитоновна. Хмельницький: Видавництво Хмельницького університету управління та права, 2012. 724 с.
8. Калаур І.Р. Договірні зобов'язання з передання майна в користування : проблеми теорії та практики : Монографія. 2- ге вид., доп. Тернопіль: Підручники і посібники, 2015. 480 с.
9. Кот О.О. Здійснення та захист суб'єктивних цивільних прав: проблеми теорії та судової практики: монографія. К.: Алерта, 2017. 494 с. URL: https://vo.uu.edu.ua/pluginfile.php/520874/mod_resource/content/1/kot_oo_zdiisnenia_ta_zakhist

7.2. Допоміжні джерела

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3-4. Ст. 27.
2. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. № 2947-III. Відомості Верховної 27 ради України. 2002. № 21. Ст. 135.
3. Hrynko, S., Cherniak, O., & Zaitseva-Kalaur, I. (2021). Comparative legal study of the peculiarities of testamentary inheritance in the countries of continental europe (порівняльно - правове дослідження особливостей спадкування за заповітом у країнах континентальної Європи). Art and Science. 2021. Vol. 3. P. 5-17. URL: <https://artandscience.info/index.php/journal/article/view/38>
4. Анікіна Г. В. До питання про особисті немайнові права інтелектуальної власності автора. Право.ua. 2022. №2. С. 155-159. URL: http://pravo.unesco-socio.in.ua/wpcontent/uploads/archive/Pravo-ua-2022-2/Pravo_ua_2022_2_155.pdf
5. Анікіна Г. В. Захист права на честь та гідність фізичної особи, порушених у мережі «інтернет». Соціально-правові студії. 2020. Випуск 1 (7). С. 54-63.
6. Анікіна Г. В. Особливості спадкування відумерлого майна в міжнародному приватному

- праві. Економіка, фінанси, право. 2021. 7/2. <http://efp.in.ua/uk/journalitem/309>
7. Анікіна Г. В. Особливості спадкування за заповітом в законодавстві зарубіжних країн. Порівняльно-аналітичне право. 2020. № 1. С. 138-143. URL: http://www.pap.in.ua/1_2020/32.pdf
 8. Гринько С. Д. Договір як підстава виникнення зобов'язань за римським приватним прав. Порівняльно-аналітичне правознавство. 2023. № 3. С. 22-26. URL: <http://appjournal.in.ua/2023-3-2>
 9. Гринько С. Д. Значення наказу командира для виникнення зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої військовослужбовцем унаслідок його виконання. Часопис цивілістики. 2023. Вип. 48. С. 27-34. URL: <http://clj.nuoua.od.ua/archive/48/3.pdf>
 10. Гринько С. Д. Рецепція деліктних зобов'язань римського приватного права в Україні та європейських країнах. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2012. 264 с.
 11. Гринько С. Д. Рецепція римського приватного права як передумова систематизації європейського цивільного законодавства. Проблеми систематизації приватного права України та Європи : монографія. Київ : НДІ приватного права і підприємництва АПрН України, 2009. С. 55-78.
 12. Гринько С.Д., Заверуха С.В. Особливості механізму виконання зобов'язання з договору купівлі-продажу. Право і суспільство. 2024. № 1. Т. 2. С. 322-330. URL: http://pravoisusilstvo.org.ua/archive/2024/1_2024/part_2/1-2_2024.pdf
 13. Гринько С.Д., Костяшкін І.О. Публічний порядок та його роль у сучасному цивільному праві. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2021 № 51. С. 76-80. URL: <https://vestnikpravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc51/17.pdf>
 14. Дзера І. О. Санкції у цивільному праві України: проблеми теорії та судової практики: монографія. Київ : ВД «Дакор», 2022. 540 с.
 15. Договори з виконання робіт в цивільному праві України : проблеми теорії практики: монографія. За заг . ред. А. Б. Гриняка. К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2015. 402 с.
 16. Ільків О. В. Право притримання як вид забезпечувальних речових прав. German International Journal of Modern Science. 2021. № 16. С. 25–29. URL : <file:///C:/Users/HP/Downloads/pravo-pritrimannya-yak-vidzabezpechuvalnih-rechovihprav.pdf>
 17. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. / за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. – Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/44252/1/Intelektualna_vlasnist_2021.pdf
 18. Кочина О.С., Болдирева В.М. Вплив воєнного стану на цивільні правовідносини. Нове українське право. Вип.2. 2022. С. 53–58. <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/232>
 19. Майданик Р. А. Речове право: підручник. К.: Алерта, 2019. 1102 с
 20. Нагнибіда В. І. Речові права на чуже майно: досвід правового регулювання зарубіжних країн : монографія. Київ : НДІ приватного права і підприємництва АПН України, 2009. 182 с.
 21. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. / За заг. ред. Теремецького В. І. Київ.: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 1152 с.
 22. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. / за заг. ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової, В. В. Луця ; наук. ред. М. М. Хоменко. 6-те вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2019 . Т. 1. 747 с.
 23. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. 6-те вид., перероб. і допов./ за ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнєцової, В. В. Луця. Київ: Юрінком Інтер, 2019. Т. II. 1048 с.
 24. Оновлення Цивільного кодексу України: формування підходів: колективна монографія / О.І. Виговський, Н.Ю. Голубєва, С.Д. Гринько та ін.; за ред. проф. Довгєрта А. С. і проф. Харитоновна Є. О. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 674 с.

25. Погоджук В. Р. Захист прав споживачів за договором постачання електричної енергії через приєднану мережу : монографія. К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2017. 218 с.
26. Правові засади створення, діяльності та припинення юридичних осіб в Україні: навч. посібник / Ю. М. Юркевич, У. Б. Андрусів, О. Б. Верба-Сидор та ін. / за ред. Ю. М. Юркевича. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 412 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2743/1/%>
27. Приватне право як концепт. Том III. Концепт приватного права і рекодифікація цивільного законодавства в Україні: рефлексії фронтиру: монографія / Є.О. Харитонов, О.І. Харитонов. Одеса: Фенікс, 2019. 752 с.
28. Рекодифікація цивільного законодавства України в умовах євроінтеграційних процесів: монографія. Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, Н. Ю. Голубєва та ін. Київ : Норма права, 2020. 347 с.
29. Сердечна І. Л. Черговість спадкування за законом: поняття та особливості застосування. Порівняльно-аналітичне право. № 1. 2020. С.191–194. URL: http://pap.in.ua/1_2020/46.pdf
30. Скрипник В. Л. Об'єкти цивільних прав: теоретичні і методологічні проблеми: дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03; Нац. акад. 65 прав. наук України, НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака. Київ, 2021. 497 с.
31. Стефанчук М. О. Цивільна правосуб'єктність фізичних осіб та особливості її здійснення: монографія. Київ: Артєк, 2020. 479 с.
32. Філонова Ю. М. Захист речових прав на чуже майно в Україні : дис....канд.юрид. наук: 12.00.; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2020. 233 с.
33. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Проблеми реалізації концепту «приватне право» в процесі рекодифікації. Часопис цивілістики. 2021. № 42. С. 5-13. URL: <https://hdl.handle.net/11300/15684>
34. Штефан А. С. Авторське право і суміжні права: особливості правової охорони, здійснення та захисту : монографія. К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2017. 150 с. <http://ndiiv.org.ua/Files2/Monogr.avtor.%20pravo%20i%20sumiz.%20prava>
35. Штефан А.С. Авторське право і суміжні права: особливості правової охорони, здійснення та захисту: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2017. 150 с.
36. Яроцький В. І. Деякі міркування щодо оновлення положень чинного вітчизняного речового права. Рекодифікація цивільного законодавства України: виклики часу : монографія / за заг. ред. Н. С. Кузнецової. 2-е вид., доп. та перероб. Одеса : Вид. «Гельметика», 2022. 908 с.

8. Інформаційні ресурси

1. <https://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <https://www.president.gov.ua> – Офіційний сайт Президента України.
3. <https://www.kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. <https://www.supreme.court.gov.ua> – Офіційний сайт Верховного Суду.
5. <https://www.court.gov.ua> – Веб-портал «Судова влада України».
6. <https://www.nbuv.gov.ua> – Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.